

## Streszczenie

### 1. Tytuł rozprawy doktorskiej

*Znajomość i akceptacja katolickich wartości religijno-moralnych. Studium katechetyczne na podstawie badań licealistów diecezji świdnickiej*

### 2. Streszczenie rozprawy doktorskiej

Wychowanie młodego pokolenia stanowi jedno z fundamentalnych zadań Kościoła katolickiego, od lat zajmujące centralne miejsce w jego refleksji pastoralno-katechetycznej. Niniejsza rozprawa doktorska wpisuje się w ten nurt troski Kościoła o integralną formację młodych chrześcijan, łącząc perspektywę diagnozy poziomu wiedzy o katolickich wartościach oraz ich akceptacji z próbą głębszego zrozumienia młodzieży katolickiej zamieszkującej teren diecezji świdnickiej.

W kontekście dynamicznych przemian społeczno-kulturowych obserwuje się wyraźny spadek poziomu religijności młodzieży w Polsce, przejawiający się m.in. ograniczonym uczestnictwem w praktykach religijnych oraz rosnącej kontestacji nauczania Kościoła, szczególnie w zakresie norm moralnych. W odpowiedzi na te zjawiska, celem dysertacji stało się empiryczne zbadanie poziomu znajomości oraz stopnia akceptacji katolickich wartości religijno-moralnych wśród uczniów liceów ogólnokształcących diecezji świdnickiej. Ze względu na brak wcześniejszych badań o podobnym profilu w tej części kraju, dysertacja uzupełnia lukę na mapie badań religijności młodzieży katolickiej w Polsce.

Podstawę teoretyczną rozprawy stanowiła analiza dokumentów Kościoła katolickiego oraz innych dokumentów dotyczących nauczania religii w polskich szkołach. Przyjęta metodologia badawcza oparta została o paradygmat teologiczno-pastoralny, z zastosowaniem narzędzi właściwych naukom empirycznym, w szczególności badań ilościowych. Posłużono się więc kwestionariuszem ankiety skierowanym do uczniów szkół ponadpodstawowych, który wypełniło 1170 respondentów. Uzyskane wyniki opracowano statystycznie, co z kolei umożliwiło wielowymiarową analizę poziomu wiedzy i akceptacji katolickich wartości religijno-moralnych. Przeprowadzona refleksja naukowa ma charakter interdyscyplinarny, na który składa się część teoretyczna i empiryczna dysertacji, co zostało zawarte w pięciu rozdziałach.

W pierwszym rozdziale niniejszego studium, na podstawie nauczanych dogmatów i prawd wiary katolickiej (paragraf pierwszy), liturgii i modlitw katolickich (paragraf drugi) oraz katolickich zasad moralnych (paragraf trzeci), a także wybranych celów katechetycznych, treści

i wynikających z nich postaw uczniów, został przedstawiony integralny wizerunek młodego, wierzącego i praktykującego katolika. Była to zatem próba zebrania tego, co religia katolicka proponuje osobom przeżywającym czas dorastania w wytworzeniu osobistego systemu wartości.

W rozdziale drugim została opisana metodologia badań empirycznych. W pierwszym paragrafie tego rozdziału przedstawiono charakterystykę współczesnej młodzieży, co pomogło nakreślić obraz środowiska badawczego. Drugi paragraf tego rozdziału został poświęcony konstrukcji i kształtowi kwestionariusza ankiety wykorzystanego w badaniach oraz doborowi próby badawczej. Ostatnia część tego rozdziału zawiera analizę procedury badań empirycznych.

Druga część niniejszej dysertacji dotyczy przedstawienia badań empirycznych i ich analizy. Obliczenia statystyczne, konieczne do zrozumienia pracy, zostały zaprezentowane w formie wykresów i tabel. W trzecim rozdziale zaprezentowano wyniki badań dotyczące posiadanej przez licealistów wiedzy na temat wartości religijno-moralnych, w skład których weszły prawdy wiary katolickiej (paragraf pierwszy), sakramenty i formuły modlitewne (paragraf drugi) oraz katolickie nauczanie moralne (paragraf trzeci). Z kolei dane przedstawione w rozdziale czwartym były przede wszystkim weryfikacją tego czy młodzi ludzie akceptują naukę przekazywaną przez Kościół. Rozdział ten był kluczowy w uzyskaniu odpowiedzi na postawione pytanie badawcze. Wyniki badań zawarte w tym rozdziale ukazały na ile młodzi ludzie akceptują prawdy wiary katolickiej i jaki jest ich stosunek do Kościoła katolickiego (paragraf pierwszy), jak wygląda ich udział w życiu sakramentalnym i życiu modlitwy (paragraf drugi) oraz czy akceptują oni zasady moralne nauczane przez Kościół (paragraf trzeci).

W ostatnim rozdziale niniejszej dysertacji sformułowano postulaty odnoszące się do zwiększenia poziomu wiedzy religijnej wśród młodzieży, jak również akceptacji przez nich wartości religijno-moralnych

Rozprawa doktorska stanowi wkład w rozwój teologii pastoralnej i katechetyki jako dyscyplin naukowych oraz dostarcza praktycznych wskazań dla działalności formacyjnej Kościoła w środowisku młodzieży.

**Słowa kluczowe:** katecheza, katolickie wartości, młodzież licealna, diecezja świdnicka, ewangelizacja

Ks. Mateusz Zejda